

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasni

se računajo po vrstah v petto. Za večkratno naročilo a primernim popustom Poslance, oemrtnice in javne zahvale domači oglasni itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovanu dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Garintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molina piccola št. 3, 11. nadst.

„Edinost“
znaja enkrat na dan, razen nedelj in p. raznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročnina znaša:
za celo leto 31 kron
za pol leta 17 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 3 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino brez priloge naročnina se uprava ne obra.
v tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avč.); v vsaki Trsta pa po 8 stotink (4 avč.)

Telefon št. 876.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Načela nemške pa avstrijske vnanje politike.

V državnem zboru nemškega cesarstva je bila, da ne rečemo strožega, jako zanimiva debata o dogodkih v poljskem mestu Vrešen in ob obsodbi poljskih ženic v Gnezdnu. Poljski poslanec knez Radzivil je s pomočjo podpov nemškega središča stavil v parlamentu jako skromno zloženo interpelacijo in je naglasil v istej, da radi omenjene obsodbe se spogledujejo tudi v zunanji državi in deželah.

Glede na tukaj podčrtane besede je odgovoril z vso samozavestjo in največjim napuhom državni kancelar grof Bülow z naslednjim pomenljivim stavkom:

»Jaz pa ne morem zaključiti svojega govora, gospoda moja, da ne bi izrazil svojega začudenja nad tem, da je mogel gospod interpelant misliti samo za trenotek, da si damo kakor si bodi uplivati po tem, kako sodijo zunaj Nemčije o notranjih dogodkih in razmerah. (Odobranje na desni.) Zunanje duševno razpoloženje, struje in demonstracije ne morejo uplivati na hod naše notranje politike, ne na vedenje (postopanje) ministra, ki vodi politiko cesarstva. (Gibanje na desni.)

V teh stavkih sta izraženi: prvič načelo moralne brezobraznosti, drugič načelo samozavesti, samodoločbe celó v stvarih, ki se same na sebi krivične. Ti stavki podajajo lekejo avstrijskim politikom za zunanje in notranje posle, kakor bi si oni ne mogli želeči boljše.

Grofu Bülowu je vse jedno, kakó sodita Evropa in ves civilizovani svet glede na notranjo velikonemško politiko. S tem indiferentizmom glede na moralne zasušice od zunanje sveta se je postavil Bülow naravnost na isto stopinjo, na kateri stoje sedanji angleški politiki glede na iztrebljenje Burov v južni Afriki! Jeden del nemškega parlamenta je kar odobraval trditev Bülowo, da on čisto nič ne poštevaa mnenja zunanjih narodov o postopanju Nemčije proti pruskim Poljakom. Kolikor Nemei odobravajo to moralno bezobzirnost, so zapravili pravico v to, da bi se kedaj in za katerokoli prosledovanje izražali svojo sodbo in obsodbo. Bülow ne more angleškega ministra za naselbine, razvpitega Chamberlaina, zavrčati več, kajti moralno se je Bülow postavil, ne proti njemu, ampak poleg Chamberlaina! Bülow ni občuten za to, kar govore zunaj

Nemčije o prosledovanju Poljakov in izganjanju slovanskih delavcev, pač pa pazi in preži, da se zunanji svet ni najmanje ne dotika nemške časti in mogočnosti. S kako slastjo je n. pr. poročal o zadoščanju, ki sta jej dali Rusija in Avstrija glede na demonstracije v Varšavi in Krakovu, in hvalile Bülova so celo iskali razlike v tem, da je Bülow poprej pohvalil rusko in potem avstrijsko vlado.

Bülow se ne da motiti po tujih obsodbah postopanja nemških vlad. Kako pa postopata n. pr. sedanji naš minister za notranje stvari g. pl. Körber in naš minister za zunanje stvari, grof Goluchowsky?!

Poslušajmo, kaj je ob državnozbornski debati v nemškem parlamentu govoril poslanec središča, g. Roeren. On je rekel: »Še le tedaj, kedar nastopijo Poljaki takó, kakor Vsenemci v Avstriji, potem bomo imeli povoda za postopanje proti njim. Kedar se bodo Poljaki organizovali z gibanjem »Proč od Prusije«, kakor delajo to Vsenemci v Avstriji, potem bo čas, da jih obsodimo veleizdajnike in izdajnike domovine.«

Ali ni s tem najbolj obojena politika sedanjo avstrijske notranje vlade nasproti Vsenemcem?! In radi česa se tira taka politika?! Radi bojzani, da bi se zamerili v Berlinu! In kako postopa ista notranja politika že dvajset let nasproti italijanski irredenti v Primorju?! Ravno tako in politično še odkritiše, nego vsenemška propaganda. Vse to si dovoljuje v soglasju vlade za vnanje stvari z vlado za notranje stvari. In sicer to radi — zveze z Italijo. Torej Nemčija in Italija smete postopati brez obzira na zvezo z Avstrijo, kakor ugaja ravno njima! Avstrijski državniki za zunanjo politiko pa — gledé na nemško in italijansko irredento, — ne vodijo te politike, kakor zahtevajo notranji interesi cesarstva in njegovih narodov, temveč kakor je po godu obema zaveznima državama!!

V tem so popolnoma različna načela. A še jedna važna razlika je v postopanju naših vlad, pa nemške in italijanske politike. V Avstriji zahtevajo ustava, pravičnosti in skupni interes države, da bi dali narodom, kar jim gre!! Iz obzirov na nemško in italijansko politiko pa smeje nemški in italijanski irredentaši razsajati v parlamentu in na ulicah ter zaprečevati izvršenje ustavnih fundamentalnih prav!

V Avstriji ne smejo dobiti Čehoslovani svojega zgodovinskega državnega prava, ker ne dopuščaa tega — Berlin!! Cesar Viljem

I. in Bismarek sta smela vreči Hohenwarta in pokopati češke fundamentalne člene; Bülow sme postopati na znotraj, kakor mu drago. Avstrijski državniki pa se ne smejo zganiti čez meje, katere postavljajo v Berlinu in v manjši meri tudi v Kvirinalu. V Nemčiji so brezobzirni na zunanji in krivični proti Poljakom na znotraj; v Avstriji pa bi radi obzirnosti na zunanji, zastran Berolina, ne smeli izvrševati pravičnosti nasproti šibkejšim narodom!!

To so fundamentalne razlike v načelih zaveznih in pa naše monarhije. Bülow je izrazil ta načela, in avstrijski državniki bi bili temu kancelarju nemškemu dolžni največ zahvale, da jim je dal izborna orožja v roke, s katerim morejo postopati jednako samostojno kakor postopajo v Nemčiji, a z moralno ugodno razliko, da jim je to orožje potrebno samo za izvršenje pravičnosti!

Ali naši državniki porabijo to ponujeno jim orožje? Slovanski poslanci bi naše državnike morali spominjati na to orožje v državnem zboru in v delegacijah.

Ypsilon.

Odstop dra. Veneziana.

Še vedno se ugiblje v Trstu o vzrokih, ki so dra. Veneziana, tega najmočnejšega voditelja progresove stranke, privedli do sklepa, da je odstopil s političnega pozorišča in prepustil progresovo stranko svoji usodi. Lahko trdimo, da jo je prepustil svoji usodi, in sicer nemilostni usodi, kajti v tem so vsi edini, da ta stranka, ki je nekdanj zbirala okolu sebe evet laške inteligenceje tržaške, danes, po sramotnih dogodkih z dr. d'Angelijem, Mauronerjem, dr. Luzzattom e compagnia bella, ne bo zmožna spravljati iz blata zavoženi občinski voz tržaški brez pomoči svojega prekanjenega iz zvitega voditelja.

Govori se, da je ta odstop provzročila, oziroma zakrivila njega lastna stranka sama s tem, da mu je branila vstop v novo pol. društvo »Associazione patria«. Kakor je znano, je staro progresovsko društvo izgubilo ves kredit mej širšimi masami radi očitne politične in včasih tudi zasebne nepoštenosti svojih najuglednejših členov, in da je tudi mlajša »demokratia« falirala vsled neiskrenosti in suženjske podložnosti nasproti nekdanjim progresovskim nasprotnikom.

To so sprevideli bistrejši prvaki in za to so skušali stare svoje postaviti pod novo zastavo, kateri so dali ime »Associazione patria«. Vkljub prav ameriškanski reklami v »Piceolu«, »Gazzettinu« in »Indipendentu«

Malo na to pa se je pred vozom, kakor da je prišel iz tal, pojavil — Edvardov zaščitnik. Komtesa je vskliknila na glas od presenečenja in strahu... Hotela je gostobesedno izražati svoje začudenje, neznanec pa je ni hotel niti poslušati, marveč je skočil k njej na voz, zagrabil za uzde in švignil po konjih, da so se spustili v dir. Komtesa je kar odvenela strahu in je jela upiti na ves glas. Neznanec pa je le dalje gonil konja.

— Ne ganite se in pokorite se mojim ukazom — je spregovoril slednjé osornim glasom — če hočete ubežati hudi nevarnosti. Pokorite se mi in verujte, da hudi v tem hipu vaš angelj varuh.

— Ali Edvard, moj spremiljevalec, moj dobitnik — kaj bo žnjim?!

— Bog naj ga varuje in reši — je odgovarjal neznanec, neprenehoma vspodbujaje konja v dir; saj je drag tudi mojemu ercu in morda bolj, nego si mislite vi. Saj sem hotel opozoriti in rešiti tudi njega, a ni mi bilo možno.

To je bilo grozno sporočilo za komteso

in vzlje večkratnim zborovanjem ni bilo mogoče niti odbor sestaviti. Zlasti pa so se vsi branili dra. Veneziana, onega moža, brez katerega so Lahji v Trstu to, kar so ovece brez pastirja. Ta grda nevhvaležnost lastnih somišljenikov da je dra. Veneziana ozlovoljila.

Navajajo pa tudi drug vzrok. »Avanti« piše namreč, da je vlada sama prisilila dra. Veneziana, da odstopi, radi nerednosti v občinski upravi.

Da so te nerednosti res velikanske in da je brezvestna uprava res nakopala občini tržaški ne samo ogromne dolgove, temveč celó spravila isto ob ves kredit v finančnem svetu, o tem čivkajo že vrabei na strehi; da bi bil pa naš visokorodni g. namestnik res tako energičen, da bi si upal nastopiti proti svojim ljubljencem, o tem pa — oprti na izkustva — močno dvomimo. Ako bi šlo za kako istrsko občino, ki se je predrznila izvoliti si hrvaški občinski zastop, in proti kateremu so si morda signori izmislili kake obtožbe, četudi očividno iz trte zvite: oj, proti tej bi visokorodni g. namestnik razvijal takoj vso eneržijo svojo in bi nosil — to se umeje — v sebi sladko zavest, da je deželo in državo obvaroval velike nesreče; kamoriste tržaške pa treba ohraniti in braniti, ker to menda zahteva občni blagor izsesanih občinarjev in zlasti pa korist države, ker bi brez iredente premirno živela...!

Pa naj si bo vzrok odstopu Venezianovemu ta ali oni, danes je čas konstatirati, da je bilo jako pametno, da slovenski mestni svetovaleci niso poslušali glasú onih, ki so oktobra meseca, po znanem dogodku z drom. Rybářem, zahtevali, naj naši provocirajo razpuščenje mestnega sveta.

To naj si zabeleži tudi dopisnik »Slov. Naroda«, ki je v tistem glasovitem dopisu, v katerem ni pustil nijednega dobrega lasu na sedanji slovenski politiki v Trstu, da bo vedel, kako malo prav je imel, ko je dru. Rybářu, z očitnim namenom zasmehovanja, očital, da se je v tisti svoji sferi kazal strašljivca. Dr. Rybář je pač vzvišen nad takim očitanjem in zavarovan po dokazih, podanih z dejstvi. Ali dotični dopisnik naj izvoli vzeti na znanje — ne bo mu škodilo to za bodoče čase — da kakor nikdo drugi onih, ki stoje na čelu slovenskemu gibanju v Trstu, ne tira svoje osebne politike, tako tudi dr. Rybář ne tira Rybářeve politike, ampak politiko, ki naj bi koristila slovenskemu življu v Trstu. Za svojo osebo je lahko kdo največji junak in tako visok, da bi lahko zvezde klatil z neba doli, ali kakor

in začela je jadikovati, da bi se kamenu usmilila.

— Zgubljen, zgubljen! je vsklikala v ednom er.

— Tega nisem rekel, marveč zaupam v Boga in se nadejam od Edvardove iznajdljivosti in spretnosti, da si bo znal pomagati.

— Bog, o Bog, koliko nesreče so prinesli nad me sedanji časi — je menila žalostno.

On pa je menil:
— Ne samo vam, komtesa, ampak tisočem in tisočem. Na tisočjih je, ki trpe preganjanje po — nedolžnem. Ali za dežjem solnce sije, komtesa! Verujte v pravičnost božjo, verujte, da vam zopet sinejo milejši dnevi. Za viharji pridejo zopet mirni časi. Nadejajmo se torej, komtesa, da pravična stvar konečno zdrobi vse hudobije in grdobe zlih, pokvarjenih ljudij. Nadejajmo se, verujmo in božja milost bo na naši strani.

(Pride še.)

P O D L I S T E K.

Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič.

V taki relativni mirnosti in zadovoljnosti jima je minolo nekaj dnij. Kar se je nekoga dne starček zglasil pri Edvardu vidno zadovoljnega in veselega lica. Donesel jima je sporočilo, da se jima je približala ura odrešenja. Došel da je zaščitnik Edvardov in čaka zunaj z vozom. Edvard je kar vskliknil samega veselja, komtesa pa je pordečelo lice od radosti.

— Hitro, hitro! je silil Edvard.

Pospravila sta svoje stvari z nervozno naglico. Izreči starčku zahvalo na toliki dobrotnosti, ga je hotel Edvard nekoliko z denarjem odškodovati. Starček pa je odločno odklonil vsako hvalo in vsaki denar, češ, on da ima dovolj plačila že v tem, da je mogel svojemu dobitniku storiti uslogo.

Stopivšima iz hišice jima je pritekel nasproti blagi zaščitnik. Edvard in komtesa

nista mogla najti prave besede, da bi mu izrazila svojo zahvalo na tem novem činu dobrotnosti. Edvard mu je nemo stisnil roko, ali iskreno, krepko, pristržno.

Zaščitnik pa se je opravičeval, da ga zato ni bilo toliko časa, ker je vsa okolica mrgolela od oboroženih tolpa in vojakov. Nevarno bi bilo torej silno, ako bi se bil hotel bližati te dni.

— No sedaj, je zavrčil zaščitnik, so se hudobneži obrnili v druge strani, vidva pa moreta nadaljevati svoje potovanje. Bog vaju blagoslovi!

Konečno jima je ta zagonetni človek zagotovil, da bosta skoro zopet čula o njem.

Z boljšimi nadami za bodočnost sta se Edvard in komtesa odpeljala dalje proti svojemu cilju, od postaje do postaje.

Druzega dne — bilo je proti noči — je Edvard ustavil konja in stopil z voza, mené, da pogleda malo s ceste v stran, da-li ne bi bilo kje videti kako selo ali hišo, kjer bi prenočila.

zastopnik naroda se mora znati brzditi, če mu pravita razsodnost in prepričanje, da bo tako bolje za korist naroda.

In dogodki — kakor rečeno — dajejo našim zastopnikom prav, da so se znali brzditi in da se niso dali zavesti od prevabljive prilike v korak, ki bi bil princel lep vnanji efekt, v stvari sami pa bi bil predobrodošel ravno onim, ki so nele na dr. Rybánu izvršili grd brutalec čia, ampak tudi neodpusten atentat na temeljno načelo parlamentarnega življenja, na načelo nedotakljivosti vsakega člana javnega zastopa in absolutne, brezpogojne svobode v izvrševanju mandata.

Da bi se bili takrat naši zastopniki dali zavesti in da bi bili provzročili razpuščenje mestnega sveta, izkazali bi bili največjo vslugo kamori, kajti ta kamora, ki je bila izgubila že vse zaupanje celo mej svojimi ljudmi, vporabila bi bila to priliko, da si zopet pridobi izgubljeno popularnost. V volilno borbo bi se bila vrgla s parolo, da je bila laška narodnost razžaljena, da treba kaznovati Slovence za pogum, ki so ga pokazali; in ljudstvo tržaško, ki je, po zaslugi »Piccola«, še precej zaslepljeno, pozabilo bi bilo na vse »spandimente«, na vse deficite, na d'Angelija in Mauronerja ter bi bilo zopet slepo pomagalo kamori do novih triumfov.

A prišlo je drugače. Zlobni Slovenci niso hoteli kamoristom napraviti tega veselja, Kamoristi, ki so upali, da na lahek način postanejo mučeniki, morali so marširati naprej po poti, ki jih vedno bolj bliža katastrofi.

Dva meseca sta komaj minola od tedaj in že se je pokazala vsa pokvarjenost velicega dela mestnega uradništva v aferi konjederea Jorasa; položiti so morali obračun o svoji upravi, ki završuje za nezasišani deficitom več milijonov; stranka sama pa je tako razbita, tako razorana, da se je moral naposled sam politično ubiti: glavni nositelj njenih idej, prijatelj vseh proti Slovenceem naperjenih demonstracij, provzročitelj vse občinske mizerije, polubog od večeraj — dr. Felice Venezian.

Ta mož, ki bi bil, v slučaju prezgodnjega razpuščenja mestnega sveta, ne samo vodil, kakor glavni inspirator mestne delegacije, vso občinsko upravo, temveč bi bil tudi pod pretekso razžaljene laške narodnosti bujskal Tržačane v volilno borbo proti Slovenceem ter bi bil te volitve na dobroznani način dovršil na korist progresivne stranke: ta mož torej je moral zapustiti mestni svet v momentu, ko bodo morali laška gospođa račun dajati o groznem občinskem gospodarstvu, ko bodo morali neverjetni deficit opravičevati ne samo nasproti Slovenceem, temveč tudi proti lastnim rojakom!

Ako pa tega ne bodo mogli, **potem bo dolžnost vlade, da ne bo čakala morda na to, da bi jej zopet Slovenci služili v pretekst za razpuščenje mestnega sveta, temveč da se posluži tudi v Trstu tištega sredstva, ki je tako mojstersko rabi proti Hrvatom in Slovenceem v Istri!**

TRST, dne 14. avgusta 1901.

Zora puca bit će dana! Danes so vložili vsi prebivalci cerkvene občine B o l j u n e e, političnega okraja Koper v Istri, skupno izjavo na e. kr. okrajno glavarstvo v Kopru, da izstopajo iz katoliške cerkve latinskega obreda. S tem iznaša sedaj številno unijatov 2000 (dvatisoč) duš, ki so prestopili iz-pod oblasti latinskega škofijskega ordinarijata v Trstu in prešli pod škofovsko oblast slovanskega križevskega vladike, monsign. Julija Drohobeecki. Navdušenje med tamošnjim narodom je neopisno.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 14. decembra 1901

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — Nadaljevanje večerajnjega brzojavnega poročila). Zbornica je nadaljevala podrobno razpravo o predlogi glede poljedelskih zadrug. Razpravljali so se §§ 2 in 11. Vladni zastopnik, sekijski načelnik pl. Beck, se ni protivil predlogom manjšine posl. Grabmayra in Macheta, glasom katerih se zadrugam dovoljuje komisijske kupčije, ne pa kupčije z rizikom. Glasovanje o teh točkah se odloži za dansšnjo sejo.

Politični položaj v Italiji. Ministerstvu Zanardelli Giolitti, katero je bilo izšlo iz manjšine, posrečilo se je ustvariti si večino. Temu ministerstvu bo v glavno oporo skrajna levica dotlej, dokler jej bo hotelo popuščati;

vladati bo pa moglo tudi brez te, ker je bo čim se skrajna levica odmakne, podpiral konservativnejši in manje intransigenten del in sicer zato, ker bo hvaležen ministerstvu radi tega, da ni do skrajnosti privolilo zahtevam skrajne levice.

Naprednejše stranke: radikalei, republikanci in socialisti, ki so se bile združile pod naslovom »ljudskih strank«, so sedaj v najlepšem boju med seboj. Razdor med obema socialističnimi frakcijami je kljub vsem prizadevanjem popolen in neozdravljiv; republikanska stranka zgublja svoje pristaše; radikalei se zblizujejo monarhiji; v Romoniji pa besni najhujši boj med socialisti in republikanci: kar vse dokazuje, kako se ta »ljudska« zveza ruši na vseh konceh in krajih.

Iz tega je razvidno, da naprednejše stranke vedno bolj zgublajo politično razsodnost, ki je nadvladovana od prevelike bojevitosti.

To utegne neizmerno koristiti konstitucionalnim strankam, ki se združijo v močno konservativno falango ter bodo dosežale velike in trajne vpehe, daleč presegajoče efimerne zmage socialistov, ki se svojo pretirano in brezobzirno razredno politiko gredo le onim, katere sovražijo najbolj — klerikaleem na roko.

Globoke in neizpravljlive razlike mej ljudskimi strankami, katere razlike še poostreje mejsebojna zavist voditeljev teh strank, pripomorejo bodoči močni ustavni konservativni stranki gotovo do trajnega vladanja, kakoršno si tudi na tihem želi kralj Viktor Emanuel.

Takov bi bil hipni politični položaj v Italiji, jako ugoden kabinetu Zanardelli-Giolitti. Seveda ni smeti pozabiti, da morda nikjer drugje — ker izhaja to tudi iz krvi, iz temperamenta ljudij — niso tako možna presenečenja, kakor ravno v Italiji, kjer se je često s prehvapljivo naglico izvršujejo spremembe na političnem pozorišču. Oboževanci od večeraj so danes zasramovani; avtoritete od večeraj uživajo danes, ako se jim je kaj ponesrečilo, najglobje — preziranje. V tem se kaže velika razlika med angležkim in italijanskim narodom. Kitchenerju ne škoduje nič pred angleži, da tiči že notri do grla v samih neuspelih in porazih. Kako pa se je godilo n. pr. Baratieriju. Malo poprej ljubljence naroda italijanskega, je moral kmalu potem iskati miru na avstrijskih tleh, ne da bi bil kdo razmišljal, da groznemu porazu v Afriki ni bila morda toliko kriva nesposobnost generala, kolikor nesposobnost Italijanov sploh za junaško odkrito borbo na odprtem polju.

Spor med Čile in Argentinijo. Iz Buenos Ayres (glavno mesto Argentinije) poročajo, da je v čilski vladi nastala kriza, in sicer radi nesoglasja med predsednikom čilske republike, Errazarizom, in ministrom za vnanje stvari, Rodrigorezom. Slednji zahteva namreč, da bi se spor med obema republikama rešil mirnim putem. — Mej tem pa se na obeh straneh — v Argentiniji in Čile — pridno pripravljajo na vojno. Ljudstvo je navdušeno za vojno in prijavlja se, posebno z dežele, mnogo dobrovoljcev, da jih upišejo v vojsko. Diplomatični krogi pa vsejedno sodijo, da ne pride do vojne.

Iz Valparaiso (glavnega mesta republike Čile) brzojavljajo, da so se tamkaj izdali dekreti, ki pozivljajo pod orožje 30.000 novincev, katerim bo naloga braniti gorske prehode. — Argentinski poslanik v Berlinu izjavlja, da so močno pretirane vse vesti o poojstrenju spora med Argentinijo in Čile.

(Republika Argentiniija z glavnim mestom Buenos Ayres in republika Čile z glavnim mestom Valparaiso zavzemate ves južni del južne Amerike in sicer leži Argentiniija ob vshodni obali, Čile pa ob zahodni. Op. uredn.)

Tržaške vesti.

Za jugoslovansko vsenčilišče. Pozivljamo vsa tržaška in okoličanska ter istrska narodna društva oziroma občine, da vložijo nemudoma prošnje za ustanovitev jugoslovanske univerze, ako še tega niso storile.

Ako bi kdo ne vedel, kako je v tem slučaju postopati kako treba sestaviti omenjeno prošnjo, mu je urad polit. društva »Edinost« v Trstu, ulica Molia piccolo št. 1., I. nadstropje vedno pripravljen dati potrebna pojasnila.

Ne dajmo, da bi zaspala misel, ki nam mora biti vsem najsvetejša in katero hočemo in moramo uresničiti.

Torej na delo, slavna društva in ostale korporacije!

Led je razbit. Namestništveni poverjenik za tržaško okolico je izdal nastopno obvestilo: ad št. 972 l. 1901.

V Trstu, dne 7. Decembra 1901.

Gospodu

Josipu Gerbec Josipov

v

Barkovljah 124.

Kakor je razvidno iz Vaše na e. kr. namestništvu vložene pritožbe, naznanil je Vam mestni magistrat z odlokom z dne 24. julja 1901 št. 37615, da mestni upravni odbor ni vzel v razpravo Vaše prošnje vložene temeljem §. 2 novele domovinskega zakona z dne 5. decembra 1896 št. 222 (drž. zak.) glede sprejema v domovinsko zvezo občine tržaške.

To izjavo smatra e. kr. namestništvo kot opust občine bivališča, da odloči glede Vaše zahteve, da se Vas vsprejme v občinsko zvezo, radi česar pripada razsoda o tem, ker je po vložitvi prošnje preteklo med tem že 6 mesecev, v smislu §. 6, prvi odstavek, navedene novele domovinskega zakona, nadrejenemu političnemu oblastvu.

C. kr. namestništvo je razsodilo torej z odlokom z dne 23. novembra 1901 št. 28105/8 vsled omenjene pritožbe:

»Zahteva Josipa Gerbec sina Josipa in Marije rojenega dne 5. februarja 1845 sedaj pristojnega v občino Tomaj, okraj Sežanski, stanujočega v Barkovljah h. št. 124 po §. 2 omenjene novele domovinskega zakona, da se ga izrečno vsprejme v domovinsko zvezo občine tržaške, je zakonito vtemeljena, ker je dokazano po spisih, da isti biva prostovoljno v okolišču imenovane občine od leta 1887 do sedaj, po tem takem po zadobljeni samosvojnosti od 1. januarja 1891 (člen II. al. 2 omenjene novele zakona) več nego 10 let, predno je zaprosil za domovinsko pravico, in ker se med tem ni zaznal noben zavirajoč ali pretrgavajoč vzrok rednega bivališča«.

Zoper ta odlok slobodno je mestnemu magistratu vložiti potom e. kr. namestništva priziv na e. kr. ministerstvo za notranje stvari tekom 4 tednov po dnevu vročbe.

Dr. Fabrizzi.«

Led je razbit torej. Sedaj se smemo nadejati, da bodo naši prosilci dobivali ugodne rešitve eden za drugim!

Ne zanašajte mej narod krivih pojmov in naziranj! Politična šola je velična stvar; delo za politično dozorevanje naroda je veliko, težavno. Vršiti je pa morajo vsi brez razlike politič. naziranja, ker na tem morajo vse stranke imeti enak interes, da narod politični dozoreva! Narod pa dozoreva politični, ako se mu bistrijo pojmi, da more z razumevanjem slediti javnim dogodkom in jih prav presojsati. Narod mora pod vsem dobro poznati razmerje med seboj in izjimi, katerim je poveril svoje zaupanje; mora poznati svoje in one dolžnosti, ki jih imajo poslanci do njega. Poslanec naroda, njega zastopnik v parlamentu, ima sicer res, ker mora imeti, neko privilegovano stališče, on mora biti res zaupnik naroda v tem zmislu, da mu narod res zaupa, da veruje toliko v njegovo pošteno voljo, kolikor v njega razsodnost. Take vere treba, kajti to bi bilo nezmislno in bi poslanca koval v verige — a kako naj dela kdo, ako ima zvezane roke?! — ako bi ga volilec vsaki hip klical na odgovor: zakaj si naredil ta in ta korak, zakaj nisi naredil tega in tega?! Poslanec mora torej nživati imuniteto ne le nasproti zakonu, ampak do gotove meje tudi nasproti volilec. Ali le do neke meje! A ta mora biti določena, to mora volilec poznati, drugače ni politično zrel. A ne le posamezni volilec, ampak narod v svoji skupnosti mora vedeti natančno, do kje se gajo svoboda, neodvisnost in privilegiji njega zastopnikov in kje se v razmerju teh poslednjih nasproti narodu — začenjajo dolžnosti, obveznosti!

Da se tako pravo umevanje širi, zato moramo skrbeti vsi! In oglašati se moramo brez ozira, ako bi hotel kdo na to stran širiti krivo umevanje in kriva naziranja. Ako se torej oglašamo tu z odkrito besedo, ne delamo tega iz animoznosti do kake osebe ali pa iz nasprotstva do kake politične struje, ampak oglašamo se v imenu rodoljubne želje, da bi naš narod politično dozoreval! Dolžnost nam veleva tako, pa bodi makari stokratna zamera!

Torej k stvari!

Na izjavo dunajskih slovenskih visokošoleev, katero smo tudi mi priobčili in ki je

grajala postopanje slovenskih poslancev, osobito dra. Šusteršiča, o priliki razprave o nujnem predlogu glede jugoslovanskega vsenčilišča, je odgovoril »Slovenec« zelo komodno. Potrudil se je v uredništvo »Slov. Naroda« po imena onih visokošoleev, ki so podpisali izjavo, jih priobčil v svojem listu in potem vseh skupaj priporočil starišem, naj jim pišejo, »da naj se pridno uče«!

Nam pa pravi »Slovenec«, da smo bili toliko »duhoviti«, da smo to izjavo prinesli med političnimi članki. Naše menenje je, da bi bil »Slovenec« mnogo bolje storil, ako bi bil tudi on prijavil to izjavo, pa bodi tudi v »kotičku za liberalce«, in da bi bil nanjo kaj odgovoril, ako se mu bi zdelo potrebno. Sicer je to njegova stvar, in mi prepuščamo njegovi »duhovitosti«, da spravlja take izjave, kamor mu je drago, ker nas to ne briga dalje. Dvomimo pa, da bi bil »Slovenec« priporočal visokošoleem: »naj se pridno uče«, tudi tedaj, ako bi bila njihova izjava hvalila postopanje dra. Šusteršiča in njegove stranke.

— Ne, to le mimogredé! Najodločneje pa se moramo upreti naziranj, da postopanje dra. Šusteršiča v stvari jugoslovanskega vsenčilišča, povdarjamo: **jugoslovanskega vsenčilišča**, smejo soditi samo onih 38.000 mož, ki ga je volilo v državni zbor! Ta prigovor, ki ga je naperil »Slovenec« proti nam, nasprotuje že temeljnemu načelu našega parlamentarnega življenja! In to načelo je, da poslanec ne zastopa le dotičnega okraja, ki ga je izvolil, ampak zastopa, z drugimi poslanci skupno, vso državo. Če velja to oziroma na skupni parlament in vso državo, koliko bolj mora veljati to za jeden konkreten narod in njegove zastopnike! Vsaki slovenski poslanec je v parlamentu na Dunaju zastopnik vsega naroda in zato ima ves narod pravico soditi o njega delovanju, ne pa le njegovi volilec. Bog vari, ako bi ne bilo tako! Odlemki naroda, ki so tako nesrečni, da nimajo svojega posebnega zastopnika, bi bili zapuščeni in — izgubljeni!

Ne, ne, gospođa: govore o jugoslovanskem vsenčilišču, dr. Šusteršič ni nastopil v imenu svojih 38.000 volilcev, med katerimi jih je gotovo mnogo — omenjamo to le mimogredé, v bolji dokaz nezmislnosti nauka »Slovenčevega«, a brez namena, da bi koga žalili — ki po svoji izobrazbi in svoji vzgoji niti ne morejo umeti potrebe univerze; ampak je govoril v imenu vseh Slovencev in Jugovanov, ter imajo vsi ti pravico kritizirati njegovo postopanje, a v prvi vrsti jugoslovanska inteligenca, med katero spadajo — bodi to komu ljubo ali ne — tudi podpisanci one izjave. Kadar bo dr. Šusteršič govoril o kakem potoku, o kaki cesti, ali o vodnjaku, ki interesira samo njegove volilec, torej o stvareh lokalne naravi v volilno okrožju svojem, potem se mi gotovo ne bomo spuščali v sodbe, če tudi bi imeli pravico v to! Kadar pa hoče govoriti poslanec za najvišje kulturne potrebe vsega naroda slovenskega, o zahtevi, kateri se vrhu tega pridružuje ves jug monarhije, takrat pa morata dr. Šusteršič in »Slovenec« vendar-le dovoliti, da smejo o Šusteršičevem nastopu spregovoriti kako besedico tudi oni, ki ga niso volili, katerim pa je blaginja našega naroda vsaj toliko pri sreju, kakor mnogim volileem dra. Šusteršiča.

Gospođa okoli »Slovenec« pa naj bi si zapomnili tudi to, da ni najboljša ona stvar, ki ne more prenašati javne kritike in ki hoče jemati pravico do kritike onim, ki jo faktično in neoporečno imajo in ki imajo dovolj kriterija v to, da morejo soditi o stvari.

Ponavljamo še enkrat, da mi nočemo tu izrekati nikake sodbe o nastopu dra. Šusteršiča, povdarjamo pa odkrito in naravnost, da je to v nasprotju s bitstvom in duhom konstitucionalizma, ako hoče »Slovenec« gospođa dra. Šusteršiča skrivati za onih 38.000 volilcev. Če gospod dr. Šusteršič že ni hotel, da bi ga sodil ves narod, pa naj bi se ne bil oglašil o vprašanju, ki je vitalno vprašanje vsega naroda, srčno vprašanje vseh razsodnih členov tega naroda, in vrhu tega še vprašanje, za katero se zanima ves slovanski jug monarhije. Poslanec, ki hoče, da ga bodo sodili samo njegovi volilec, naj govori tudi le o takih vprašanjih, ki zanimajo samo njegove volilec!

Kdor uči drugače, ta širi med narod kriva naziranja o duhu in bitstvu parlamentarnih in konstitucionalnih institucij, ta noče, da bi narod umeval parlamentarno življenje, da bi torej na to stran politično dozoreval! V takem neumevanju in nezozorevanju pa je akutna nevarnost za napredek naroda. Zato, in le zato, v imenu politične šole, smo sma-

trali za svojo dolžnost, da se oglasimo proti izreku »Slovenčevemu«: da o nastopu dra. Šusteršiča smejo soditi le njegovi volilci!!

Kraševci in Vipavci, pozor! V zadnji seji mestnega sveta tržaškega prišla je v razpravo spomenica društva inženirjev in arhitektov v Trstu glede druge železniške zveze s Trstom.

Kakor je znano, se ima po takozvanem investicijskem zakonu zidati skozi Bohinj v Trst železnica, katere zadaji kos vodi iz Gorice preko Rhenberka, Štanjela, Dutovelj, Opčin v tržaško okolico, mimo Lonjerja, Rocola, v Žaveljski zaliv.

Proti temu načrtu so delali svoječasno različni faktorji, zahtevaje, naj se Gorica združi s Trstom, **ne preko Krasa, temveč preko furlanske ravnine** (takozvani Vallone). Zmagala je črta preko Krasa, deloma iz strategičnih ozirov (ker takó važne železnice ne ožje imeti preblizu morja), deloma tudi iz ozirov na vipavsko dolino in Kras, ki sta bila od države do sedaj v gospodarskem oziru popolnoma zanemarjena.

Upali smo, da je z najvišjo sankcijo, ki je bila podeljena julija meseca tek. l., vendar eukrat zaključen boj med obema načrtoma; no, prevarili smo se v tem.

Društvo inženirjev in arhitektov je po inicijativi mestnega svetovaleca Gairingerja sestavilo spomenico, v kateri zopet zahteva, naj se dotični načrt, torej tudi zakon, spremeni v z mislu zveze skozi furlansko ravnino!

V spomenici se navajajo za to tehnični in finančni oziri, v resnici pa je vse le Gairingerjevo maslo, kateri hoče tudi to progno izkoristiti za svoje posebne načrte.

V mestnem svetu tržaškem je svetovalec Combi odločno in jako fino pobijal Gairingerjeve maneve in je povdarjal izlasti, da riskiramo, da se zveza Gorica-Trst sploh ne bo zidala, ako se bodo v zadnjem hipu delale vladni sitnosti, ki gotovo z veseljem ustavi delo in si prihrani velike stroške, ako vidi, da jej najbolj interesirani faktorji, kakor mesto Trst, mečejo polena pod noge.

In v resnici je mestni svet tržaški, spoznavši menda Gairingerjeve mahinacije, odklonil ono spomenico.

No, nevarnost še ni odklonjena s tem. V isti seji je namreč Gairinger izjavil, da ne bodo mirovali, temveč da predložijo spomenico tudi državnemu zboru, ministerstvu, da pošljejo celo deputacijo pred cesarja.

Gairinger sam, da si precej vpliven, ne bi bil še nevaren, no, izvedeli smo, da se je on zvezal z neko visokostjo, ki se o sebo, katera se tudi iz sebičnih razlogov zanima za progno preko ravnine.

Da ta družba ad hoc poskusi vsako sredstvo v dosego svojega namena, to je Gairinger očitno povedal.

Ravno z-to pa naj se tudi Kraševci in Vipavci spravijo na noge, ako jim je kaj ležebe na tem, da se jim želja po železnici morda ne izjalovi v zadnjem hipu. Obveščeni so sedaj; ako želijo natančnejših informacij, poslužiti jim rada tudi »Edinost«.

Vojne ladije v našem pristanišču. Včeraj popoldne so priplule v našo luko te ladije avstroogerske vojae mornarice: ladije na stolpe »Monarch«, »Wien« in »Budapest«, križar »Panther« in več torpedovk. To brodovje je priplulo sem, da prisustvuje častem nemški vojni ladiji »Charlotte«, na kateri je ukraan princ Adalbert.

Najnovejša domača razglednica pokojnega Jak. Alešovec »Brenelja« izšla so iz založbe gosp. B. Sevarjeve v Ljubljani. Slika, ki predstavlja rojstno hišo na Skarudini in pokojnika iz leta 1870 in 1901, narisan je duhovito, krasno in umetniško naš marljivi rojak, akad. slikar g. Vavpotič, po I. Kotarjevih fotografijah.

Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metodija. Rojaki, sežite po teh krasnih oglednicah!

Velika nesreča. Predsinočnim ob 6. uri zgodila se velika nesreča blizu Proseka, kjer delajo vodovod za Trst. Med mnogimi delavci, ki delajo na izvirku »Brojence«, je bil tudi 45-letni delavec rudar Tullio Valzania iz Cesena (Italija). Ta nesrečnik je prišel v jarku mino, kar se mu je ista užgala in sprožila. Železni drog, ki ga je imel v rokah za zavrtanje luknje, mu je vsled razstrelbe odletel iz roke in ga z vso silo zadel v čelo. Mož je kmalo potem izdihnil svojo dušo. Na lice mesta je prišel zdravnik dr. Bechtinger, ki pa nesrečniku ni mogel več pomagati. Okrajni načelnik v zgor. okolici, F.

Ferluga, je vzel potrebne komisijske podatke. Truplo nesrečnega moža so prenesli v mrtvašnico v sv. Križu.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7° 0 ob 25 uri popoldne 11° 3—C.° — **Plakomer** ob 7. uri zjutraj 758.4 — **Danes** plima ob 10.6 predp. in ob — pop.; oseka ob 4.48 predpopoldne in ob 5.30 popoldne.

Gosp. Jakoba Valenčiča iz sv. Marije Magdalene zgoraj (št. 258?) prosimo, da pride v urad pol. društva »Edinost« v ulici Molino piccolo št. 1. I. nadstropje, kjer se nahaja njegova domovnica, katere mu pošta ni mogla dostaviti.

Urad pol. društva »Edinost«.

Za »Božičnico« so nadalje darovali: gospa Ema Čampa 10 K, ga. Kristina Grebene iz Velikih Lašč 6 K, gospod Anton Notar, ekspozit v Plavjah, g. Ivan Milič v Pulju, ga. Marija Prelog, g. Valentin Repine, trgovec na Premu po 5 K, g. Mihael Šobar, župnik v Sočergi 4 K, ga. Terezija Ribarič na Uneu, ga. Gabrijela Delak v Štorjah, ga. Ana Štrukelj v Trebčah, ga. Marija Mohar v Trebčah, gđ. Tončka v Trebčah, g. Anton Slamič kapelan v Rižanu, gđ. Marija Švegelj v Kjadinu št. 140, ga. Terezija Urbančič v Bazovici, g. Fran Bunc v Komnu, g. Peter Kolar, e. k. višji kontrolor v Piranu po 2 K; gđ. Milka v Trebčah, g. Ivan Tiringier kapelan v Jelšanah, g. Alfons Poljšak, vikar v sv. Tomažu po 1 K.

Bog povrni vsem blagim darovalcem in darovalkam.

Nadalne darove sprejema

Maša Grom,

blagajničarica, ul. Conicoli 1.

Tržaškim rodoljubom in rodoljubkinjam se javlja, da bo dne 22. t. m. »Božičnica« v otroškem vrtecu v Rocolu.

Ker je ta vrtec v vsakem oziru potreben vsestranske podpore, nadajamo se od strani slavnega občinstva obile udeležbe. Program objavimo pravočasno.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metodija v Rojanu sta g. F. Mikelič in g. M. S. darovala vsaki po 2 K, ker se nista mogla udeležiti banketa, prirejenega dne 7. t. m. v »društveni krčmi«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Darovi dijaškemu podpor-nemu društvu v Pazinu. V zavednih Riemanjih se je nabralo za to društvo 25 K, katere je g. V. že odposlal; in sicer se je nabralo: na unijatski zlati poroki Mihajla in Ane Kuret 16 K, na ženitovanju Ivana Ota in Ivanke Petaros 5 K (jedno teh kron so darovali vrli boljuanski sviraleci) in v nabiralniku posojilnega in konsumnega društva 4 K. Unijatski Riemanjci se ob vsaki priliki, na vsakem veselju spominjajo tudi onih, ki potrebujejo naše pomoči! Slava jim!

Ko je ženin Ivan Ota odvel svojo nevesto Ivanko iz Riemanj v Boljunec, se je zopet nabralo tam 4 K, a svat Gregor Berdon je pozneje dodal še 1 K. Živeli!

× Vabilo v odborovo sejo »Slovenskega učiteljskega društva za koperski okraj«, dne 19. t. m. ob 10. uri popoldne, v Riemanje.

Predmet: Posvetovanje o sklicanju izrednega občnega zbora radi peticije za ustanovitev jugo-slovenskega vsučilišča v Ljubljani in eventualia. — Na udeležbo uljudno, a nujno vabi

predsednik.

Vesti iz Kranjske.

* Redka starost. V Ljubljani, na Rimski cesti št. 5, je umrla te dni zasebnica Marija Jencek, ki je dosegla lepo starost 95 let.

* Noč je šla v senco! V nekem hotelu ljubljanskem je te dni policija aretirala neko žensko, ki je zasledovana radi go-ljuške. Grofica je stanovala v hotelu pod imenom Marijeta Noč. Sedaj pa so to »noč« spravili — v senco. Ni čuda torej, če je tej ženski sedaj nekoliko — temno pred očmi!!

* V Kamnik se preseli iz Celovec znani rodoljubni odvetnik dr. Kraut.

Vesti iz Štajerske.

— Svoboda, ki jo uživajo mariborski Slovenci. Mariborski Slovenci so priredili dne 8. t. m. Miklavžev večer v »Narodnem domu«. Okrajno glavarstvo je

dovolilo ustop samo členom pevskega in bral-nega društva (ki je priredilo zabavo) in pa gostom povabljenim na imena. Kljub temu oviram je bila dvorana, ki je jedna največih na vsem Slove skem, natlačeno polna. Po dovršenem programu se je občinstvo zbralo v spodnjih prostorih, kjer se je še le začela prava narodna veselica, o petju in navduše-valnih govorih. Govoril je tudi g. dr. Rosina, ki je rekel, da mora terorizem nemških mo-gotcev izginiti, da se pokaže pravo lice Ma-ribora. Zbrano občinstvo je sledujoče — in to vzlic »svobodi«, kakor je privošča okrajno glavarstvo — zapelo skupno »Hej Slovani«!

Vesti iz Koroške.

Otroka vrgla na železniški tir je 31-letna kuharica Josipina Ribernik iz St. Petra v okolici celovški. Ali predno je storila to, je otroka umorila.

Stoletnico obstanka je prazno-vala Leonova tiskarna v Celovecu. V sredi minulega stoletja si je služila mnogo denarja z natiskavanjem slovenskih knjig, zlasti Slom-škovih in družbe sv. Mohorja. Sedaj je tiskarna strogo »nemško-nacijonalna«. Slo-venskega denarja se ni branila!

Razne vesti.

Napredek v Bosni. Nekdo nam piše: Iz Bosanske Dubice sem prejel zasebno pismo, v katerem mi javlja prijatelj, da je tam lepo vreme. Sneg so videli še le zadnje dni, med tem ko je bila druga leta ob tem času že huda zima. Na ravnini pri Dubici gradijo velikansko žago, pri kateri dela nad 600 raznovrstnih delavcev. Plača je 60 do 80 nvč. na dan. (Po židovsko!) Iz Hrvatske Dubice so zgradili železnično progno, ki vodi do gori imenovane žage. (Meni pa se zdi, da, ako so napravili do »žage« celo železnično progno, ni to le velika žaga, ampak mora biti cela tovarna z več žagami!)

40.000 kron znaša glavni dobiček loterije za ogrevalne sobe. Opozarjamo cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 16. januarja 1902.

Dobro domače zdravilo. Izmed vseh domačih zdravil, katere se rabi za ublaženje bolečin in drganje vsled zmrznjenja, je najboljši Liniment Capsici in comp., ki se izdeluje v Richterjevi lekarni v Pragi. Cena steklenici 40 st., K 1-40 in 2. — Vsaka steklenica je v krasni škatlji in se pozna po znanem sidru.

Brzobjavna poročila.

Državni zbor.

DUNAJ 14. (B) — Zbornica poslancev. — Začetkom seje je finančni minister Böhm-Bawerk v svojem odgovoru na neko interpelacijo posl. Liehta izjavil, da je rente, izplačane na podlagi obligatoričnega zavarovanja od strani delavskih »zavarovalnic za slučaj nezgod, brez dvoma smatrati kakor davka proste ter da je, z ozirom na socialno-politični pomen zavarovanja za slučaj nezgod, tudi o dobrovoljnem zavarovanju nameščencev izločiti rente od davčne dolžnosti. Minister je izjavil, da je vsem davčnim oblastim izdal ukaze v tem smislu. Zbornica je na to, nadaljevalje razpravo o zakonskem načrtu, tičo-čem se poljedelskih stanovskih zadrug, vspre-jela §. 2, kakor ga je določil o ssek in §. 11 s posamičnimi stilističnimi spremembami in dodatki, glasom katerih je udeleževanje na pridobitno gospodarskih kupčijah izključeno, a komisijsko nakupovanje gospodarskih potrebečin dovoljeno. Zbornica je na to začela razpravljati o § 3 in 4.

Parlamentarne stvari.

DUNAJ 13. (B) Proračunski odsek je vsprejel v današnji večerni seji vladno pred- logo gledé melioracijskega fonda; potem neko rasolucijo, pozivljajočo vlado, naj poskrbi, da se bo kolikor mogoče nitro postopalo v melioracijskih stvareh ter da se bo meliora-cijski fond po možnosti enakomerno upo-trebljal, upoštevaje potrebečine vseh kronovin.

Vojna v južni Afriki.

PRETORIJA 12. (B.) Reuterjeva pi-sarna javlja: Siroči je večji burski oddelek zastoj poskušal prekoračiti železniško progno severno od Wondenfonteina.

LONDON 13. (B.) Reuterjeva pisarna poroča iz Zeerusta dne 8. t. m.: Viljoen je večeraj s kakimi 200 možmi napal uro-jence in zasel postajo Linokana, a je bil od-bit; izgubil je 7 mrtvih in ranjenih.

Spor med Argentino in Čile.

PARIZ 14. (B.) Tukajšnji »New York Herald« prinaša brzobjavko iz Buenos Ayresa

da je vlada letnika 78 in 79 sklicala na dan 26. t. m. Sodijo, da bo 45 000 mož sledilo temu pozivu. Govoricamo mobilizaciji 150.000 mož od strani republike Čile se ne veruje. Argentinska vlada dobiva iz vseh delov de-žeke patrijotične poudbe; vzlic temu se sodi, da ni verjetno, da bi res prišlo do vojne.

Iz francoske vojske.

PARIZ 14. (B.) »Matin« javlja, da je vojni minister André vsled raznih prigodkov na zadnjih vajah, ki so napravili slab utis nanj, sklenil, da več generalov in viših čast-nikov odstavi od njih komand ali pa upokoji.

Izjava.

Podpisani pevci »Bratovščine sv. Cirila in Metodija« pri sv. Jakobu izjavljamo, da izjava, objavljena v 280. šte. »Edinosti« in podpisana po odboru »sv. Jakobske čitalnice«, ne odgovarja resnici. In sicer ni res, da sta našo izjavo od dne 30. nov. t. l. naro-čila le dva naša pevca — ostali pa da nismo nič vedeli zanjo. Res pa je, da smo mi podpisani soglasno sklenili objaviti gori omenjeno izjavo iz raz- loga, ker je res, da novi čitalniški pevski zbor škoduje posredno in neposredno našemu zboru. Neposredno škoduje s tem, da nam je prevzel že dosedaj tri vrle pevske moči, — posredno pa s tem, da novi zbor nabavlja nove pevske moči, ki bi bile v nasprotnem slučaju lahko nam na razpolago, oziroma v pomoč. Škoduje nam pa tudi s tem, da jemlje našim pevcem veselje do sodelovanja, kar bi lahko zamorilo naš prepotrebni pevski zbor. Toliko v obrambo resnice.

Trst, 14. decembra 1901.

(Slede podpisi, ki se nahajajo na upogled v šoli sv. Cirila in Meto-dija pri sv. Jakobu v torek in četrtek od 1/2 9.—10. ure zvečer povodom pevske vaje.)

Poslano.

Ker so trdili neki dopisniki v 268 št. »Edinosti«, da je toliko imenovani Ivan Zapin zgubil vsako pravico do instrumentov go-slarjev pri sv. Jakobu, beležim tu, da je bila dne 10. t. m. tozadevna razprava pred okr. sodiščem in da se je razsodba glasila tako, da je rečenemu Zapinu povraiti njega delež, vplačani za instrumente in da morajo toženci poravnati sodne stroške.

Ivan Kain.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:
Sport & Salon najelegantnejši, najboga-
tejši na vsebini, v visokih
in odličnih krogih, v društvih in javnih lokalih
tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški druž-
binski list, ki vsprejema rodbinska, društvena,
umetniška in sportna poročila brezplačno.
Izhaja vsako soboto.
Naročiti se more z vsako številko
in stane na leto:
navadna izdaja K 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf.
Inksna " 40-40 Mk. " 1 K 1 Mk.
Fransna " 100-100 Mk. " 2 K 2 Mk.
Posamične številke proti plačilu v znakah.
Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plösslgasse 1.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, vokal Piazza Rosario št. 2
Via Limitanea, vokal (šolsko postopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naroče tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod
ali železnico franko.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovano društvo z omejenim poroštvom.
ulica S. Francesco št. 2, I. n.
Telefon 529.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono. Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastavo po 5 1/2%.

Uradne ure se: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Positno hranilnični račun 816.004.

V pomoč Salezijancem!

Žrebanje nepreklicno 30. dec. 1901.

EFEKTNA LOTERIJA

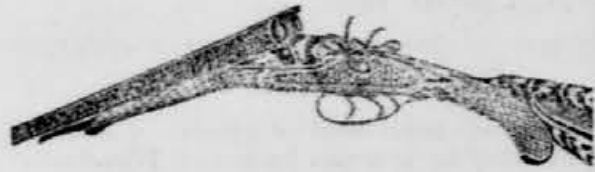
za zgradbo

zavetišča in odgojevališča v Ljubljani.

Srečka 50 vin.

Srečke se dobivajo v odborovi pisarni v Ljubljani, Gosposke ulice. Razprodajalec popust.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
Borovlje (Ferlach) Koroško

priloga
svoje najboljše in zanesljive puške vseh kalibrov in kalibrov. Znamenite in oštrostrelne puške za šibe, risanice, lovske kratke puške in dvocevke za cele krogle iz dobrega kovanega materijala najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugrajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje vse, izdelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Cene zmerne.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3. (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od g. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimске močne in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 — 14, ravno take podšite s kožuvinno po gl. 12. — Površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32. Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moškina (zlojdeva koža) za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi v največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke po meri ter se posebno vdobiva vsake vrste oblek v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Anten Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vettorini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V zalogi ima: podobe na platno in sipe, ogledala, žime dšastno, razne tapcarije itd. Daje tudi na obrok.

Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradni krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstropje priporoča častiti gospodi svojo izborno zalogo sukneneh blaga, gotovih oblek, perila vsake vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan Vstreza vsakemu naročilu in po modi.

Varstvena znamka: **SIDRO.**
LINIMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažee mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.
Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtki z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.
Richterjeva Lekarne pri zlatem levu v Pragi
Elizabetina ulica 5.

Loterija za ogrevalne sobe
glavni dobitnik 40.000 kron vrednosti.
Žrebanje nepreklicno
16. januarja 1902.
Srečke po 1 krono.

THE MUTUAL
zavarovalna družba za življenje v New-York-u.
Ustanovljena 1842. Čisto vzajemna.
Splošno premoženje dne 1. januarja 1901. **1.607,625.487.39** kron.
Čisti dobiček v korist zavarovancev leta 1900. **42,873.909** kron.
Cela pokritna svota za vsa v Avstriji zaključena zavarovanja je vložena pri c. kr. ministerijalnemu plačilnemu uradu na Dunaju.
Glavno ravnateljstvo za Avstrijo na Dunaju I., Lobkowitzplatz šte. 1.

Velika zaloga manufakturnega blaga
vsake vrste. Velik izbor platenine, bombaževine, prtov, brisalk, žepnih rut itd. Specijaliteta predmetov za krojače.
Izvršuje obleke po meri točno po najnovejših vzorcih in od najboljših krojačev po zelo ugodnih cenah.
Via Barriera vecchia št. 13
Naslednik Frana Kitty
ALOJZIJ GALPERTI
Vsako obleko se izvrši v 24 urah.

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke
Czech pri Prostjevi (Moravsko.) **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga
podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9
priporoča slavni gasilnim društvom in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrlini in priredbo, da na obe strani vodo sesajo in mečejo.
Parne brizgalice, s katerimi zamoreta že samo dva človeka delati; izučba lahka in brez mašinstva. Dalje motorne vozove, aparate za acetilenski plin, brizgalnice proti peronospori „Vermorel“ po 16 kron, „Avstrija“ po 20 kron franko na vsako pošto.
Kmetijsko orodje. Izdelki solidni, lepi in po ceni. Uzorec in cenik brezplačno.
— Ugodni plačilni pogoji —
Spoštovanjem
Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici
Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.
ranilne vloge sprejemajo se od vsakega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.
Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjico po 6% in na uknjižbo po 5 1/2%
Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol in od 2. do 3. ure popol. razven nedel in praznikov.
Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Julij Redersen
izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.
Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)
Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, ernacijski pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevitični aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike
Zaloga
predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovi

KARLO PERTOT
kamnosek
nasproti pokopališču pri Sv. Ani.
Izdeluje iz istrskega in kraškega kamenja vsakovrstne najnavadnejše do najfinjše izdelke.
Priporoča se slavni občinstvu za vsakovrstne napisne plošče in nagrobne spomenike.
Sprejema naročbe za stavbinske in druga v to stroko spadajoča dela.
Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Velika zaloga krojnega blaga.
Krojaška zadruga
vpisana zadruga z omejeno zavezo
GORICA Gosposke ulice 7 GORICA
Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.
Cene stalne brez pogajanja.
Redka prilika.
300 komadov za 1 gl. 80 novč.
Ena krasna pozlačena ura z 3 letnim jamstvom točno-idoča, in lepo veržico; 1 krasen koljer iz orientalskih biserov, moderni kinč za dame za na vrat ali lasi, patentovana zatvorka; 1 krasen žepni nož od nikla z dvema rezili; 1 pisalna priprava od nikla; 1 krasna broša za dame (novost); 1 par krasnih ubanov iz simili briljantov (jako zmotljivo); 1 krasna špila za kravato (patentovana); 1 eleg. žepno ogledalo (belgijsko steklo); 1 dobrodišece milo, 1 eleg. držalo za kravate; 35 angl. predmetov za dopisovanje in še 250 komadov raznih predmetov, koji so doma neobhodno potrebni z uro vred, ki sama toliko velja, stane le 1 gl. 80. Razposiljasamo nekaj časa po povzetju. Mejnarodna izvozna tvrdka
M. B. Bravmann. Krakovo.
Kar ne ugaja, denar nazaj.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede dekllice se priporoča
Ravasinijev železnati kinin.
Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih kolčin železa in delujočih prvih kinina.
Steklenice po kron 1:20, 2:— in 3:60.
Vdobjiva se samo v
LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Poštne pošiljave s povzetjem.

„Andemo de Franz“
krčma
v ulici Geppa št. 14.
Joči vina prve vrste:
Bela vipavska liter po 36 kr.
Črna istrska „ „ 36 „
Istrski refošk „ „ 48 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.
Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinod 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga
z neomejenim jamstvom.
V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.
Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki s nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.
Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.
Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Doleži se obrestujejo po 6.15%.
Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun šte. 842.366.
Uradne ure: od 9-12 dopoldne in od 3-4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9-12. dopoldne.